

UCHWAŁA Nr /2023

RADY POWIATU WIERUSZOWSKIEGO

z dnia ..... 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2028**

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) w związku z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Zarząd Powiatu Wieruszowskiego do corocznego przedkładania Radzie Powiatu Wieruszowskiego sprawozdania z realizacji Programu, o którym mowa w § 1.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wieruszowskiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**do Uchwały Nr /2023
RADY POWIATU WIERUSZOWSKIEGO
z dnia ..... 2023 r.
w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2028**

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 poz. 1249) do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W związku z tym, że Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wieruszowskim na lata 2017-2022 zakończył się w 2022 roku, należy przyjąć nowy program na kolejne lata 2023-2028.

Program ułatwi realizację przez Powiat Wieruszowski aktywnej polityki zmierzającej do przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim, w tym usprawni koordynowanie działań na rzecz zarówno osób dotkniętych przemocą jak i sprawców przemocy w rodzinie. Ponadto w/w Program jest podstawą do pozyskania dodatkowych środków na realizację działań w obszarze przemocy w rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

KIEROWNIK POWIATOWEGO
CENTRUM POMOCY RODZINIE
w Wieruszowie
mgr Elżbieta Ochocka

**Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie na lata 2023 – 2028**

Wieruszów 2023 rok

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

Spis treści

I Wstęp.....	3
II Podstawy prawne.....	4
III Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim.....	5
1. Charakterystyka zjawiska przemocy w powiecie wieruszowskim.....	7
2. Wnioski z diagnozy-analiza SWOT.....	20
IV Cele, założenia oraz adresaci Programu.....	21
V Obszary, rodzaje działań oraz wskaźniki realizacji Programu.....	22
VI Monitoring i ewaluacja Programu.....	31

I Wstęp

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 – 2028”, zwany dalej Programem jest dokumentem, który ma skoordynować działania realizowane na rzecz mieszkańców powiatu wieruszowskiego borykających się z przemocą w rodzinie. Opracowanie i realizacja Programu jest wykonaniem postanowień art. 6 ust. 3 pkt. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Program pozwoli na podjęcie działań w kierunku przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim. Jego głównym celem jest: **„Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim”**.

Zaplanowane w Programie zadania stanowią kontynuację Programu realizowanego w latach ubiegłych tj. 2017-2022, którego głównym celem było również: „Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim”. Opracowany został przez pracowników PCPR m.in.: w oparciu o doświadczenia wynikające z realizacji poprzedniego Programu. Ponadto poprzedzony został diagnozą środowiska lokalnego w obszarze przemocy w rodzinie.

Niniejszy Program jest spójny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2023 rok i Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wieruszowskim na lata 2021-2027.

Podstawę Programu stanowi podejście interdyscyplinarne, zgodnie z którym wszelkie prace na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane oraz wprowadzane przez specjalistów z różnych dziedzin, przedstawicieli różnych instytucji i organizacji.

Zadaniem Programu oprócz wdrożenia działań profilaktycznych podnoszących świadomość społeczną na temat przemocy jest podjęcie czynności niekierowanych zarówno na osoby doznające przemocy jak i osoby stosujące przemoc. Konieczne jest promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, zapewnienie ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą oraz realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

II. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim podejmowane i realizowane będą w oparciu o następujące akty prawne.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dn. 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 poz. 2268 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2021 poz. 1119 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 poz. 2050 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 poz. 447 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 poz. 1526)
8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40)
9. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 poz. 1882 z późn. zm.)
10. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1214 z późn. zm.)
11. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 z późn. zm.)
12. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.)
13. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327)
14. Uchwała nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023 (M.P. 2022, poz. 1259)

III. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim

Przemoc w rodzinie to problem społeczny, trudno mierzalny jednakże dotykający osób w każdym społeczeństwie. Pojęcie „przemocy” wiąże się ściśle z pojęciem poszanowania godności człowieka. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej uznaje istnienie godności ludzkiej i stanowi, że musi być ona szanowana i chroniona. W rozdziale I zatytułowanym *Godność* Karta wymienia *prawo do życia, prawo do integralności cielesnej* oraz zakazuje tortur, nieludzkiego lub poniżającego traktowania, karania oraz niewolnictwa i pracy przymusowej. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych. W Polsce kobieta i mężczyzna mają równe prawa, w tym w życiu rodzinnym. Szczególną ochroną objęte są prawa dziecka. W naszym kraju poddawanie torturom, okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu jest niezgodne z prawem. Zdarzają się jednak sytuacje, gdy to prawo jest łamane. Dochodzi wówczas m.in.: do przemocy w rodzinie, która narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Obowiązkiem władz publicznych jest zapewnienie wszystkim obywatelom równego traktowania i poszanowania ich praw i wolności. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje pojęcie przemocy w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające godność, nictykałność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. W/w ustawa nakłada na odpowiednie służby określone obowiązki i zadania oraz określa zasady postępowania zarówno wobec osób doznających przemocy jak i ją stosujących. Dodatkowo postępowanie służb normalizuje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Ponadto 30 listopada 2020 r. zaczął w Polsce obowiązywać art. 15 aa ust. 1 ustawy z dnia 06 kwietnia 1990 r. o Policji tzw. ustawa antyprzemocowa NAKAZ-ZAKAZ. Zgodnie z tym artykułem policjant ma prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany dalej „nakazem”, lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zwany dalej „zakazem”.

Wyróżnia się główne formy przemocy:

Przemoc fizyczna:

- bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie.

Przemoc psychiczna:

- wyśmiewanie, szydzenie, lżenie, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi.

Przemoc seksualna:

- wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi.

Inny rodzaj zachowań:

- zmuszanie do oddawania uzyskiwanych środków finansowych, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych,

- niszczenie rzeczy osobistych,

- demolowanie mieszkania,

- wnoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie,

- pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb,

- zmuszanie do picia alkoholu,

- zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków.

Cechy charakteryzujące przemoc w rodzinie:

- intencjonalność co oznacza, że przemoc jest zamierzonym działaniem sprawcy mającym na celu podporządkowanie i kontrolowanie ofiary,

- występowanie w relacjach między ofiarą a sprawcą nierówności sił na korzyść sprawcy, co sprawca wykorzystuje, by naruszyć podstawowe prawa ofiary (np.: prawo do netykalności fizycznej, godności czy też szacunku, zdarza się również, że naraża on zdrowie, a nawet życie ofiary na poważne szkody),

- sprawca powoduje u ofiary cierpienie i ból.

Ponadto występują cykle przemocy:

1. Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe,
2. Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,
3. Faza miodowego miesiąca – to okres skruchy i okazania miłości. Do sprawcy zaczyna docierać to co się wydarzyło. Zaczyna przeproszać, obiecywać poprawę, staje się uczynny i miły, stara się załagodzić sytuację. Pozwala ofierze mieć nadzieję, że teraz wszystko zmieni się na lepsze.

Ofiarami przemocy są osoby słabsze fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu wartości często uzależnione od sprawcy. Bardzo często są to dzieci i kobiety, osoby z niepełnosprawnościami, starsze, niesamodzielne. Zdarza się, że przemocą dotknięci są również mężczyźni. Przemoc w rodzinie stosunkowo często wiąże się z nadużywaniem alkoholu przez sprawcę przemocy. Zasadniczo przemoc jest zjawiskiem niejednorodnym, trudno mierzalnym, trudnym do zdiagnozowania.

Osobami stosującymi przemoc są osoby przekonane o słuszności swoich działań, nie znoszące sprzeciwu, interpretujące każdą sytuację, w której członek rodziny doznający przemocy będzie miał odmienne zdanie jako niesubordynację i złamanie „ładu i porządku”.

Trudno jest oszacować skalę występowania przemocy w Polsce, w tym również w powiecie wieruszowskim. W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy na terenie powiatu wieruszowskiego wykorzystano dane z lat 2019 – 2021 własne tj. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie (PCPR w Wieruszowie) oraz zebrano dane w tym zakresie z poszczególnych gmin (dane z ośrodków pomocy społecznej – OPS i Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – GKRPA), Komendy Powiatowej Policji w Wieruszowie (KPP w Wieruszowie), Miejskiego Ośrodka Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie (MOPTUiW w Wieruszowie), organizacji pozarządowej działającej w zakresie przeciwdziałania przemocy (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Wieruszowie – TPDOM w Wieruszowie), Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie (PPP w Wieruszowie) oraz szkół powiatowych tj. Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie (CKR), Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. S. Staszica w Wieruszowie (ZSP), Zespół Szkół Ogólnokształcących im. M. Kopernika w Wieruszowie (ZSO). Przeanalizowano stosowanie procedury „Niebieskie Karty” w powiecie wieruszowskim.

Diagnoza obejmowała także okres ogłoszenia na terenie Polski stanu epidemii Covid – 19 (20 marzec 2020 r.) oraz późniejszego zagrożenia epidemiologicznego, które nie zostało odwołane na czas sporządzania diagnozy.

1. Charakterystyka zjawiska przemocy w powiecie wieruszowskim.

Powiat wieruszowski obejmuje siedem gmin: Bolesławiec, Czastary, Galewice, Lututów, Łubnice, Sokolniki, miasto i gminę Wieruszów. Obszar 577 km² zamieszkiwany jest przez 41.759 mieszkańców (dane GUS na dzień 31 grudnia 2021 r.). Średnio 1 km² zamieszkuje 72 osoby. Wśród tych osób są również osoby doznające przemocy domowej.

Poniżej przedstawiono dane wskazujące liczbę interwencji domowych przeprowadzonych przez funkcjonariuszy KPP w Wieruszowie na terenie powiatu wraz ze wskazaniem liczby założonych przez służby do tego uprawnione „Niebieskich Kart”.

Tab. 1 Liczba interwencji przeprowadzonych na terenie powiatu wieruszowskiego w stosunku do liczby założonych Niebieskich Kart („NK”) przez poszczególne służby.

	2019							2020							2021							RAZEM lata 2019-2021
	Policja	OPS	PCPR	Służba zdrowia	Oświata	GKRPA	Razem	Policja	OPS	PCPR	Służba zdrowia	Oświata	GKRPA	Razem	Policja	OPS	PCPR	Służba zdrowia	Oświata	GKRPA	Razem	
Liczba interwencji domowych	606	x	x	x	x	x	606	547	x	x	x	x	x	547	502	x	x	x	x	x	502	1655
Liczba założonych „NK” - ogółem	44	9	0	0	0	0	53	40	16	0	1	0	0	57	32	12	1	3	0	0	48	158

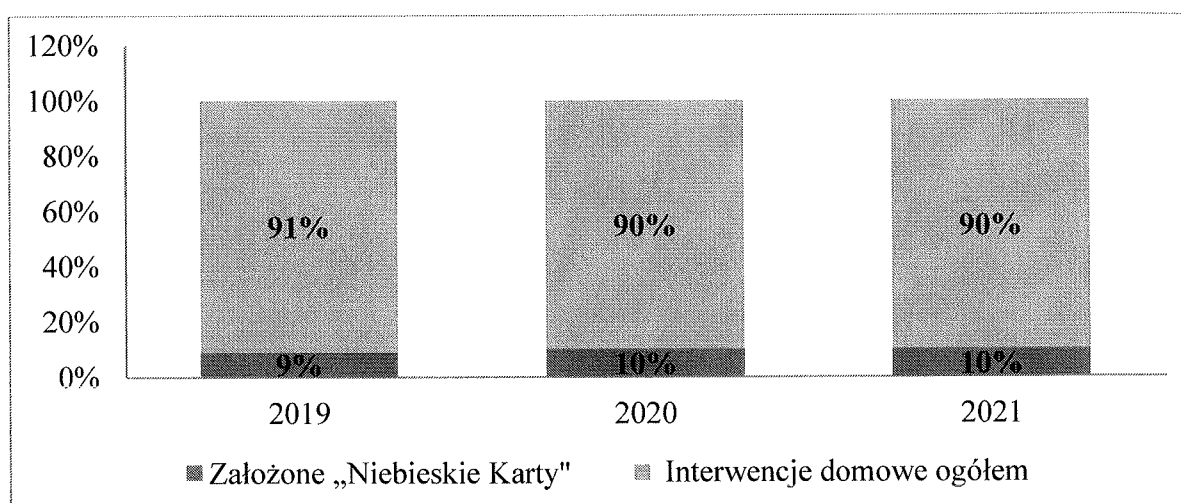
Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Wieruszowie oraz zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wieruszowskiego

Powyższe dane wskazują, że procedura „NK” wszczynana jest głównie przez KPP oraz instytucje pomocy społecznej, w tym głównie ośrodki pomocy społecznej. Rzadko procedurę wszczynają placówki służby zdrowia. Na terenie powiatu wieruszowskiego w latach 2019-2021 nie odnotowano wszczęcia procedury przez gminne komisje rozwiązywania problemów społecznych oraz placówki oświatowe.

Liczba przeprowadzonych interwencji domowych przez KPP w Wieruszowie maleje od 2019 roku, podobnie jak liczba założonych „NK”.

Analizując powyższą tabelę można zauważyć, że w latach 2019 - 2021 stosunek założonych „NK” do przeprowadzonych interwencji domowych przez KPP w Wieruszowie wyniósł 9,5 %. Procentowy podział na poszczególne lata wskazuje poniższy wykres.

Wykres nr 1 Stosunek założonych „Niebieskich Kart” do przeprowadzonych interwencji domowych przez KPP w Wieruszowie w latach 2019-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Wieruszowie oraz zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wieruszowskiego

Powyższe dane wskazują, że na terenie powiatu wieruszowskiego procentowy odsetek liczby założonych „NK” w ogólnej liczbie interwencji domowych jest na podobnym poziomie od 3 lat tj.: 9%-10%.

Poniższa tabela obrazuje jak w latach 2019-2021 kształtowała się liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez KPP w Wieruszowie w poszczególnych gminach powiatu.

Tab. 2 Liczba interwencji domowych w poszczególnych gminach

		2019	2020	2021	Razem
Liczba interwencji domowych ogółem:		606	547	502	1655
W tym dotyczących przemocy w rodzinie:		46	49	32	127
w tym w poszczególnych gminach (dot. przemocy):					
w tym:	Wieruszów	14	10	8	32
	Galewice	9	11	8	28
	Łubnice	4	7	4	15
	Sokolniki	8	5	1	14
	Czastary	3	9	2	14
	Bolesławiec	5	3	5	13
	Lututów	3	4	4	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Wieruszowie

Dane wskazują, że, najczęściej interwencji w ciągu 3 ostatnich lat odnotowano w Gminie Wieruszów i Galewice. W pozostałych gminach liczba interwencji pozostaje na podobnym poziomie. Najmniej interwencji odnotowano w gminie Lututów. Dzięki powyższym danym można wyszczególnić obszary wymagające szczególnej uwagi w związku ze zwiększoną agresją mieszkańców. Biorąc pod uwagę 2021 r. są to gminy Wieruszów i Galewice.

KPP w Wieruszowie od 30 listopada 2020 r. realizuje art. 15 aa ust. 1 ustawy z dnia 06.04.1990 r. o Policji **tzw. nakazy/zakazy**. Zgodnie z w/w artykułem Policjant ma prawo wydać wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie:

- **nakaz** natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego z osobą doznającą przemocy mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz/lub
- **zakaz** zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Nakazy/zakazy mogą być stosowane łącznie lub oddzielnie w zależności od sytuacji.

Poniżej dane dotyczące realizacji w/w procedury przez KPP w Wieruszowie.

Tab. 3 „Realizacja art. 15aa ust. 1 ustawy z dnia 06.04.1990 r. o Policji (tzw. nakazy i zakazy) w powiecie wieruszowskim w latach 2020-2021”

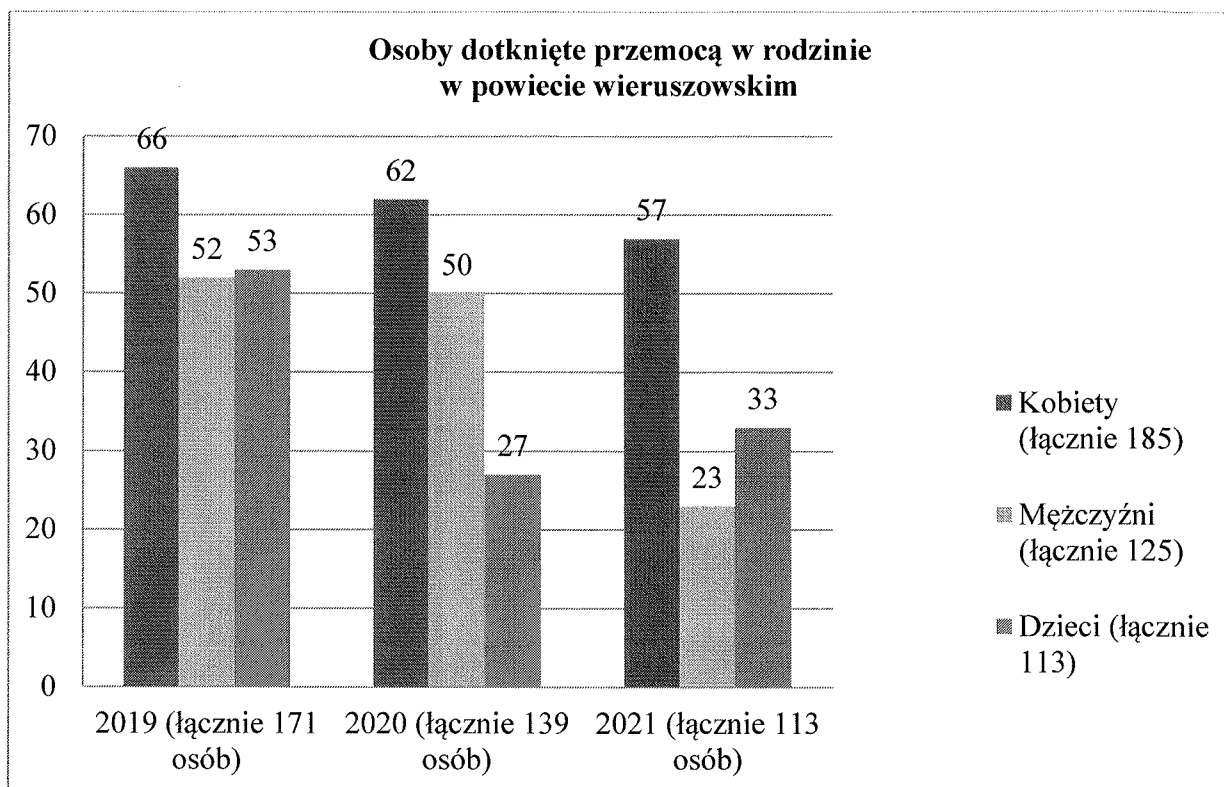
		2020	2021	Razem
Liczba wydanych nakazów i zakazów ogółem		0	4	4
w tym liczba wydanych nakazów:		0	4	4
w tym w	kobiet	0	1	1
stosunku do:	mężczyzn	0	3	3
w tym w poszczególnych gminach:				
w tym:	Wieruszów	0	1	1
	Galewice	0	3	3
	Lututów	0	0	0
	Sokolniki	0	0	0
	Czastary	0	0	0
	Bolesławiec	0	0	0
	Łubnice	0	0	0
w tym liczba wydanych zakazów:		0	4	4
w tym w	kobiet	0	1	1
stosunku do:	mężczyzn	0	3	3
w tym w poszczególnych gminach:				
w tym:	Wieruszów	0	1	1
	Galewice	0	3	3
	Lututów	0	0	0
	Sokolniki	0	0	0
	Czastary	0	0	0
	Bolesławiec	0	0	0
	Łubnice	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP w Wieruszowie

Powyższe dane wskazują, że KPP w Wieruszowie realizowało procedurę nakazy/zakazy głównie w stosunku do mieszkańców gminy Galewice oraz Wieruszów. Są to gminy wskazane w tab. 2 jako miejsca wymagające szczególnej uwagi w związku ze zwiększoną agresją mieszkańców. Osobami stosującymi przemoc względem, których zastosowano w/w procedurę w powiecie wieruszowskim są trzej mężczyźni z gminy Galewice i jedna kobieta z gminy Wieruszów. Wszystkie te osoby otrzymały zarówno zakaz zbliżania się jak i nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego z osobą doznającą przemocy mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia na maksymalny okres tj. 14 dni.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 13.09.2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” procedurę „Niebieskiej Karty” prowadzą powołane w tym celu zespoły interdyscyplinarne. Na terenie powiatu wieruszowskiego zespoły te mieszczą się przy ośrodkach pomocy społecznej. Dzięki danym przekazanych przez zespoły interdyscyplinarne możliwe było określenie liczby osób doznających przemocy w rodzinie w latach 2019 – 2021 oraz scharakteryzowanie ich względem płci.

Wykres nr 2 Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021 z podziałem na płeć

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wieruszowskiego

Dane wskazują, że liczba osób doznających przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim na przestrzeni lat 2019-2021 spada. W 2019 r. łącznie osób doznających przemocy było 171, w 2020 r. 139 a w 2021 r. 113. W latach 2019 – 2021 kobiet doznających przemocy było łącznie 185, mężczyzn 125, dzieci 113.

Poniższa tabela przedstawia rozkład osób dotkniętych przemocą w podziale na miejsce zamieszkania.

Tab. 4 Liczba osób dotkniętych przemocą względem miejsca zamieszkania.

Liczba osób dotkniętych przemocą		2019			2020			2021			Razem lata 2019-2021
		Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci	
Gmina Wieruszów	ogółem	76			64			32			172
	w tym:	29	22	25	28	19	17	18	2	12	
Gmina Czastary	ogółem	26			29			30			85
	w tym:	7	8	11	9	13	7	9	9	12	
Gmina Galewice	ogółem	34			12			20			66
	w tym:	14	12	8	9	3	0	11	5	5	
Gmina Sokolniki	ogółem	19			11			11			41
	w tym:	6	8	5	4	4	3	4	3	4	
Gmina Łubnice	ogółem	7			20			11			38
	w tym:	3	0	4	9	11	0	8	3	0	
Gmina Bolesławiec	ogółem	5			2			6			13
	w tym:	4	1	0	2	0	0	6	0	0	
Gmina Lututów	ogółem	4			1			3			8
	w tym:	3	1	0	1	0	0	1	2	0	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wieruszowskiego

Najwięcej osób, które doznało przemoc w latach 2019-2021 zamieszkiwało gminy: Wieruszów, Czastary i Galewice. Należałoby wzmocnić powyższe obszary w zakresie przeciwdziałania przemoc w rodzinie.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące pracy zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wieruszowskiego.

Tab. 5 Liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych (ZI) oraz grup roboczych w latach 2019-2021 w poszczególnych gminach

Lata	2019	2020	2021	Razem	
Liczba spotkań ZI ogółem:	167	170	131	468	
w tym w poszczególnych gminach:					
w tym:	Wieruszów	93	85	48	226
	Galewice	22	29	31	82
	Czastary	20	27	21	68
	Sokolniki	11	8	7	26
	Bolesławiec	9	6	10	25
	Łubnice	6	9	8	23
	Lututów	6	6	6	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wieruszowskiego

Z powyższych danych wynika, że liczba spotkań zespołów interdyscyplinarnych zmalała od 2019 roku. Najwięcej posiedzeń odbyło w latach 2019 i 2020. O prawie połowę zmalała liczba spotkań zespołu w gminie Wieruszów, systematycznie rosła w gminie Galewice.

Posiedzenia zespołów interdyscyplinarnych prowadzone są każdorazowo przez pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej. Poniższe dane wskazują udział innych oprócz pracowników socjalnych przedstawicieli poszczególnych służb w w/w spotkaniach.

Tab. 6 Realizacja Procedury „Niebieskie Karty” w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021 – udział służb w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych (w tym w grupach roboczych)

	2019	2020	2021	Razem	
Liczba posiedzeń ogółem:	167	170	131	468	
w tym udział poszczególnych służb (spotkań):					
w tym:	Policja	56	69	68	193
	Placówki oświatowe	38	37	33	108
	Służba zdrowia	29	30	26	85
	inni (GKRPA, kuratorzy, prokurator)	26	26	25	77

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wieruszowskiego

Obserwuje się większą, aniżeli pozostałych służb, aktywność uczestnictwa w posiedzeniach zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych przedstawicieli Policji. Ważne jest, że w w/w posiedzeniach udział biorą także placówki oświatowe i służba zdrowia, a w razie potrzeb również kuratorzy, prokurator i przedstawiciele GKRPA.

Przedstawiciele zespołów interdyscyplinarnych z terenu powiatu wieruszowskiego wskazują, że problem przemocy domowej często wiąże się z problemem nadużywania alkoholu w rodzinie. Dane przekazane przez SP ZOZ Miejski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie wskazują liczbę osób korzystających z pomocy Ośrodka z podziałem na gminy.

Tab. 7 Działalność SP ZOZ Miejskiego Ośrodka Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie na rzecz osób uzależnionych i współzależnionych w powiecie wieruszowskim w latach 2019-2021

Liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka		2019	2020	2021	Razem
Liczba osób uzależnionych ogółem:		117	112	121	350
w tym od alkoholu:		110	103	107	320
uzależnienia mieszane:		7	9	14	30
w tym w poszczególnych gminach (uzależnienie od alkoholu + uzależnienia mieszane):					
w tym:	Wieruszów	48/3	45/4	49/5	142/12
	Galewice	22/2	21/2	18/2	61/6
	Sokolniki	14/1	9/0	8/3	31/4
	Łubnice	6/1	10/1	11/1	27/3
	Bolesławiec	7/0	8/0	8/2	23/2
	Czastary	7/0	6/1	7/0	20/1
	Lututów	6/0	4/1	6/1	16/2
Liczba osób współzależnionych ogółem:		28	19	25	72
w tym w poszczególnych gminach:					
w tym:	Wieruszów	11	8	11	30
	Sokolniki	5	3	3	11
	Galewice	4	2	2	8
	Bolesławiec	3	2	2	7
	Łubnice	2	1	4	7
	Lututów	2	1	2	5
	Czastary	1	2	1	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SP ZOZ Miejski Ośrodek Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie

Powyższe dane wskazują, że liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka od 2019 r. pozostaje na podobnym poziomie, z tendencją wzrostową. Najwięcej osób korzystających z pomocy w/w Ośrodka to osoby uzależnione od alkoholu z terenu gminy Wieruszów. Ze wsparcia Placówki korzystają także osoby współzależnione, ich liczba spadła w 2020 r., ale w 2021 r. zwiększyła się do poziomu podobnego jak w 2019 r. Osobami współzależnionymi korzystającymi z pomocy Ośrodka są głównie mieszkańcy gminy Wieruszów.

Stała liczba osób uzależnionych i osób współzależnionych korzystających z pomocy Ośrodka oraz stały odsetek przypadków przemocy domowej w interwencjach domowych ogółem, w tym sugestie poszczególnych służb wiążących zjawisko przemocy w rodzinie z nadużywaniem

alkoholu i innych środków psychoaktywnych wskazują na konieczność stałego zwiększenia oraz urozmaicenia oferty pomocowej dla osób z problemem alkoholowym, w tym uwikłanych w uzależnienie bliskiej osoby. Można stwierdzić, że rozwój w/w oferty może mieć pozytywny wpływ na zmniejszenie przemocy w rodzinie.

Przy Ośrodku od lipca 2017 roku działa Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie. W/w Centrum prowadzone jest na zlecenie Gminy Wieruszów i adresowane jest tylko dla mieszkańców w/w gminy. Pracę nad problemem przemocy z pacjentami mieszkającymi w innych gminach Ośrodek realizował w latach 2019-2021 w ramach terapii uzależnień i współzależnienia. Praca ta nie była przez Ośrodek odrębnie ewidencjonowana.

Poniżej zamieszczono informację dotyczące liczby osób z gminy Wieruszów korzystających z pomocy Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie.

Tab. 8 Liczba osób z gminy Wieruszów korzystających z pomocy Centrum wsparcia psychologicznego działającego przy SP ZOZ MOPTUiW w Wieruszowie w latach 2019-2021

Liczba osób korzystających z pomocy Centrum	2019	2020	2021	Razem
Liczba osób korzystających ogółem:	31	21	26	78
w tym osoby doznające przemocy:	26	19	22	67
w tym osoby stosujące przemoc:	5	2	4	11

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SP ZOZ Miejski Ośrodek Uzależnień i Współzależnienia w Wieruszowie

Z danych wynika, że liczba osób korzystających w pomocy Centrum w latach 2019-2021 pozostaje na podobnym poziomie, z wyjątkiem 2020 r.

Spośród 172 osób doznających przemocy z gminy Wieruszów w latach 2019-2021 (tabela 3. Liczba osób dotkniętych przemocą względem miejsca zamieszkania), 67 osób skorzystało ze wsparcia Centrum. Istotne jest, że ze wsparcia korzystali chociaż w dużo mniejszym stopniu sprawcy przemocy.

Oprócz w/w Ośrodka na terenie każdej gminy funkcjonują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, które za zadanie mają wspierać rodziny w przypadku uzależnienia. Poniższa tabela wskazuje na działalność w powyższym zakresie poszczególnych GKRPA w latach 2019 – 2021.

Tab. 9 Działalność Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) z powiatu wieruszowskiego w latach 2019-2021

		2019	2020	2021	Razem
Liczba osób nadużywających alkoholu, które skorzystały z pomocy GKRPA, ogółem		76	63	77	216
w tym:	kobiety	13	8	15	36
	mężczyźni	63	55	62	180
Liczba członków rodzin osób nadużywających alkoholu, które skorzystały z pomocy GKRPA		75	51	60	186
w tym:	kobiety	52	35	33	120
	mężczyźni	23	16	27	66
Liczba przyjętych zgłoszeń dot. osób nadużywających alkoholu		47	35	34	116
Liczba skierowanych wniosków do sądu o nałożenie przymusowego leczenia w placówce leczenia odwykowego		21	10	13	44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych z terenu powiatu wieruszowskiego

Dane wskazują, że liczba osób nadużywających alkoholu korzystających z pomocy GKRPA w latach 2019-2021 pozostaje na podobnym poziomie, z wyjątkiem 2020 r. Są to głównie mężczyźni. Maleje liczba przyjętych zgłoszeń dot. osób uzależnionych od alkoholu oraz korzystających z pomocy GKRPA członków rodzin osób nadużywających alkoholu, są to w przeważającej części kobiety, chociaż zauważalny jest wzrost mężczyzn korzystających z takiej pomocy. W roku 2020 zaobserwowano znaczny spadek liczby złożonych wniosków do sądu o nałożenie przymusowego leczenia w placówce leczenia odwykowego. Przyrównując powyższe dane do danych przekazanych przez MOPTUiW w Wieruszowie można stwierdzić, iż w obu przypadkach liczba osób uzależnionych, korzystających z pomocy pozostaje na stałym poziomie, a maleje liczba osób współuzależnionych korzystających ze wsparcia.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu wieruszowskiego specjalistycznego poradnictwa udziela Punkt Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie. Poniższa tabela wskazuje dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy Punktu.

Tab.10. Liczba porad w latach 2019- 2021 udzielonych przez specjalistów Punktu Interwencji Kryzysowej

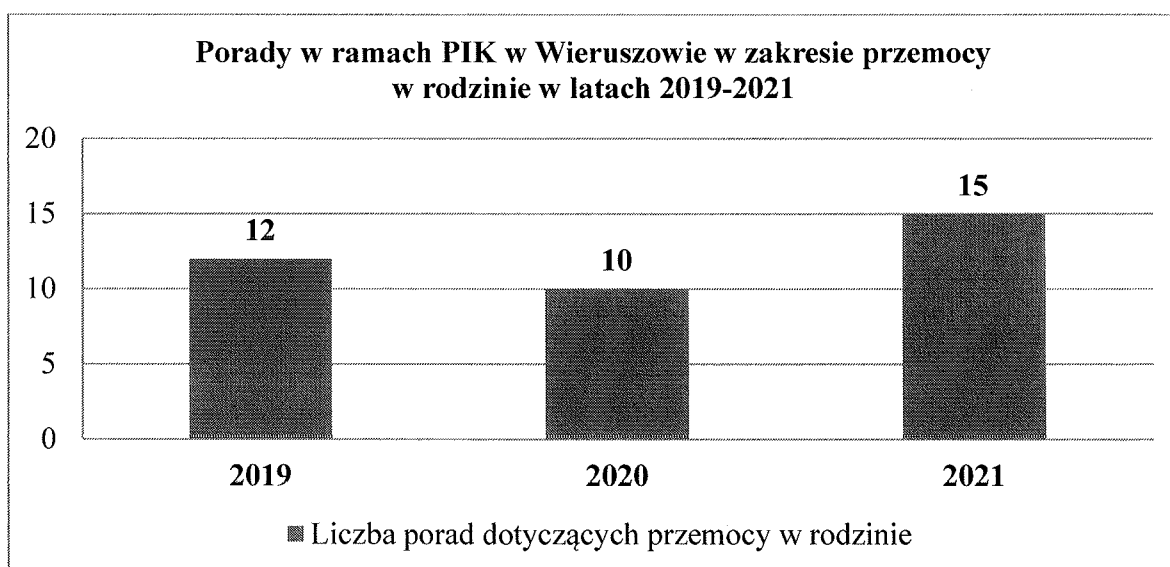
Lata	Liczba porad socjalnych	Liczba porad psychologicznych	Liczba porad prawnych	Razem
2019	52	133	183	368
2020	43	105	105	253
2021	35	112	119	266

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Punktu Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

Powyższe dane wskazują na zapotrzebowanie na poradnictwo specjalistyczne w powiecie wieruszowskim, głównie prawne oraz psychologiczne.

Z w/w poradnictwa korzystały również osoby dotknięte przemocą w rodzinie. Poniższy wykres wskazuje na liczbę zarejestrowanych porad dotyczących przemocy w rodzinie w ramach PIK w Wieruszowie.

Wykres nr 3 Liczba udzielonych porad w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej w Wieruszowie (PIK) z zakresu przemocy w rodzinie w latach 2019-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Punktu Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

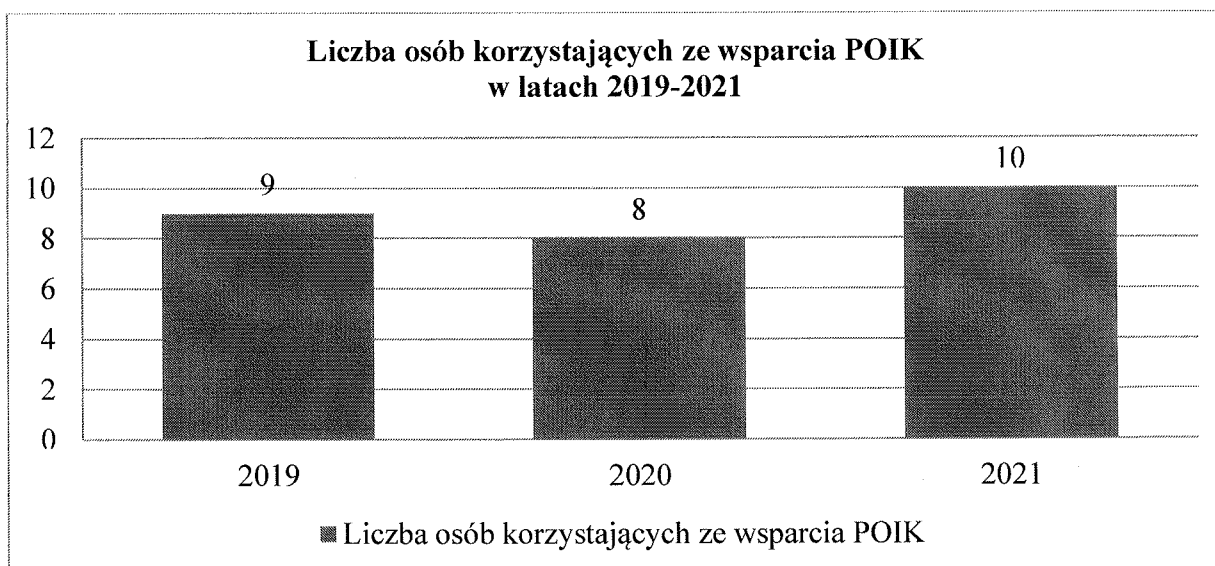
Dane wskazują, że liczba porad dotyczących przemocy w rodzinie na tle wszystkich porad w ramach PIK w Wieruszowie jest niewielka. Zaznaczyć jednak należy, że niejednokrotnie osoby podczas spotkań w PIK w Wieruszowie nie zgłaszały faktu występowania przemocy lub ujawniały to dopiero po kilku spotkaniach. Specjaliści w ramach PIK oraz pracownicy ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wieruszowskiego wskazują, że sprawom dotyczącym

przemocy w rodzinie często towarzyszą problemy uzależnienia, bezrobocia, nieporadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zaburzone relacje rodzic-dziecko oraz zaburzenia psychiczne. Niejednokrotnie osoby wskazują w/w problemy ukrywając występującą w domu przemoc.

Ponadto z informacji przekazanych przez specjalistów zatrudnionych w ramach PIK w Wieruszowie wynika, że z porad zaczynają korzystać także sprawcy przemocy w rodzinie (w 2021 r. 1 osoba korzystająca z poradnictwa psychologicznego).

W aspekcie konieczności zapewnienia schronienia dla osób w kryzysie, w tym w przypadku przemocy w rodzinie Powiat Wieruszowski od marca 2016 roku zleca prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego, zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Od 1 marca 2016 r. na podstawie corocznych umów o realizację zadania publicznego Caritas Diecezji Kaliskiej prowadzi dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego **Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem (POIK)** ul. Katowicka 10, 63-604 Baranów. Zapewnia corocznie minimum 5 miejsc noclegowych dla mieszkańców powiatu. Poniżej wykres obrazujący liczbę osób korzystających ze wsparcia w/w Ośrodka w latach 2019-2021.

Wykres nr 4 Liczba osób korzystających ze wsparcia Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Słupi pod Kępem w latach 2019-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wieruszowie

Dane wskazują, że mieszkańcy powiatu korzystają z pomocy POIK powyżej 5 gwarantowanych umową miejsc noclegowych. Główne przyczyny umieszczeń w w/w Ośrodku to bezdomność, brak możliwości zapewnienia sobie schronienia, ubóstwo. W latach 2019-2021 nie było umieszczeń z tytułu przemocy w rodzinie. Istotne jest, że mieszkańcy powiatu

wieruszowskiego w kryzysie są zabezpieczeni pod względem konieczności zapewnienia bezpiecznego schronienia w trudnych sytuacjach życiowych.

W zakresie realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wieruszowskim na lata 2017 – 2022 współpracowano z **Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wieruszowie**. W latach 2019 – 2021 prowadziła ona m.in.: profilaktykę i edukację w zakresie zachowań przemocowych w formie m.in.: warsztatów, spotkań, zajęć dla dzieci i młodzieży, psychologicznego doradztwa wychowawczego, terapii rodzin dotkniętych przemocą. Ponadto realizowała warsztaty „Szkoly dla rodziców”. W/w placówka uczestniczyła w kampaniach społecznych przeciwdziałających przemocy w rodzinie. Pracownicy doszkalali się w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie włączały się również placówki oświatowe o charakterze powiatowym: **Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Lututowie, Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. S. Staszica w Wieruszowie, Zespół Szkół Ogólnokształcących im. M. Kopernika w Wieruszowie**. Prowadziły one szeroko pojętą profilaktykę uzależnień, zachowań agresywnych poprzez włączanie się w kampanie społeczne, organizację spotkań dla dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i uzależnieniom, udział w spotkaniach edukacyjnych, warsztatach szkoleniowych m.in.: w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu wieruszowskiego działało również **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Wieruszowie**. W ramach swej działalności prowadziło m.in.: w latach 2019-2021 spotkania informacyjne, konsultacyjne psychologiczne dla rodziców/opiekunów/osób z niepełnosprawnościami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zapraszało przedstawicieli policji do prowadzenia pogadarek dotyczące przemocy.

Ze sprawozdań za lata 2019 – 2021 z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2022 wynika, że liczba realizowanych przez w/w podmioty działań profilaktycznych oraz wspierających osoby doznające przemocy w rodzinie zmalała w 2020 r. Okres pandemii dotknął głównie placówki oświatowe, które nie realizowały zajęć w takim zakresie jak przed ogłoszeniem stanu pandemii. Zajęcia były realizowane w węższym zakresie, w mniejszych grupach, bądź zdalnie, przy zastosowaniu innych niż bezpośrednie technik komunikowania się.

Aby zatrzymać przemoc nie wystarczą działania profilaktyczne oraz wspieranie osób doznających przemocy. Działania muszą być też ukierunkowane na osoby doznające przemocy, a niwelujące zachowania agresywne, przemocowe. Dla osób stosujących przemoc kierowane są programy korekcyjno – edukacyjne oraz psychologiczno-terapeutyczne. Zadanie to w latach 2019-2021 na terenie powiatu wieruszowskiego nie było realizowane z uwagi na bariery

organizacyjne: brak specjalistów do prowadzenia zajęć, brak osób chętnych do udziału w programach, brak wystarczającej liczby środków finansowych.

Sprawcy przemocy korzystali z porad PIK w Wieruszowie oraz Centrum wsparcia psychologicznego działającego przy SP ZOZ MPOUiW w Wieruszowie. Z danych wynika, że w przeciągu 3 lat (2019-2021) łącznie z takiej pomocy skorzystało 12 osób.

Spośród 7 ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu MGOPS w Wieruszowie wskazał na konieczność uruchomienia programów korekcyjno-edukacyjnych (zapewnił udział 3 osób w w/w programach). Pozostałe ośrodki nie wykazały w tym zakresie potrzeb.

2. Wnioski z diagnozy – analiza SWOT.

Większość danych nie wskazuje na znaczący wpływ występowania stanu epidemii/ zagrożenia epidemiologicznego na terenie Polski na zjawisko przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim. Zauważalne są nieznaczne spadki osób korzystających z pomocy np.: w przypadku uzależnień i współuzależnienia, które jednak w większości przypadków rosną w 2021 r.

Rok 2020 i związany z nim stan pandemii koronawirusa wpłynął głównie na działalność profilaktyczną w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie powiatowych placówek oświatowych i TPDOM w Wieruszowie. Zmalała liczba realizowanych spotkań, konsultacji, prowadzonych w sposób bezpośredni. Realizowano jednak działania w ograniczonym zakresie oraz stosując możliwości jakie daje m.in.: internet.

Dzięki zebranych danym możliwe stało się opracowanie analizy SWOT.

Zalety	Wady
<ul style="list-style-type: none"> - działalność na terenie powiatu służb w zakresie przeciwdziałania przemocy tj.: - organizacji pozarządowej TPDOM w Wieruszowie oraz instytucji PCPR, OPS, Policja, PPP w Wieruszowie, SP ZOZ MOPTUiW w Wieruszowie, placówek oświatowych, - stała współpraca w/w służb w zakresie działań profilaktycznych oraz wspierających osoby doznające przemocy tj. wspólna organizacja spotkań, warsztatów, pogadanek zwiększających świadomość w zakresie przemocy w rodzinie, agresji oraz uzależnień, - coraz częstsze włączanie się placówek oświatowych oraz służby zdrowia, kuratorów w uczestnictwo w posiedzeniach ZI, - współpraca samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi m.in.: w zakresie zlecenia na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie prowadzenia ośrodka interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - zbyt małe zainteresowanie GKRPA, służby zdrowia i placówek oświatowych realizacją procedury „NK”, - brak dostępności specjalistów przez całą dobę dla osób wymagających natychmiastowej pomocy, w tym odpowiedniej opieki psychiatrycznej, - brak grup wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie, - nie realizowanie programów korekcyjno – edukacyjnych, - brak wystarczającej liczby specjalistów do prowadzenia programów korekcyjno - edukacyjnych, - brak chętnych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, - brak narzędzi motywujących sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych

<p>kryzysowej dla mieszkańców powiatu wieruszowskiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie od marca 2016 r. ośrodka interwencji kryzysowej przez Caritas Diecezji Kaliskiej na podstawie corocznych umów realizacji zadania publicznego, Ośrodek mieści się w Słupi pod Kępem , - działalność MOPTUiW w Wieruszowie i GKRPA zapewniająca opiekę osobom uzależnionym i współuzależnionym, także w przypadku przemocy w rodzinie, - uruchomienie przy MOPTUiW w Wieruszowie Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie, - dostępność do poradnictwa specjalistycznego w godzinach popołudniowych w PIK oraz MOPTUiW, - stosowanie przez KPP w Wieruszowie art. 15aa ust. 1 ustawy z dn. 06.04.1990 r. o Policji tzw. nakazy i zakazy, - podnoszenie kwalifikacji pracowników w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym w zakresie prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych (metoda DULUTH) – 2 osoby z MOPTUiW, 1 osoba z PPP w Wieruszowie 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> -dobry klimat i otwartość służb do współpracy w zakresie przeciwdziałania przemocy, tym organizacji pozarządowych, -możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań, - pojawiające się zainteresowanie osób doznających przemocy w rodzinie poradnictwem w ramach PIK oraz działającym przy MOPTUiW w Wieruszowie Centrum wsparcia psychologicznego dla osób z problemem przemocy w rodzinie, - planowane zmiany w ustawie z dn. 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - niewystarczające środki finansowe w budżecie powiatu na wspieranie dodatkowych działań nałożonych przez ustawodawcę, - trwający stan zagrożenia epidemiologicznego i negatywny wpływ pandemii i oraz związane z tym problemy w rodzinach i społeczeństwie (konsekwencje izolacji, nauki zdalnej w szkołach, problemy zdrowotne, w tym psychiatryczne dzieci, młodzieży i dorosłych)

IV Cele, założenia oraz adresaci Programu

Celem głównym Programu jest „*Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie wieruszowskim.*”

Z powyższego celu głównego wynikają **cele szczegółowe**:

1. Zwiększenie oddziaływań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób dotkniętych/zagrożonych przemocą w rodzinie.

3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie kompetencji służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Aby zrealizować cele Programu wpisujące się w cele ustawowe poniżej określono **obszary działań** oraz adresatów Programu:

Obszar 1 - Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy – obszar kierowany do ogółu mieszkańców powiatu wieruszowskiego, w tym osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.

Obszar 2 - Ochrona i wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie – obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Obszar 3 - Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Obszar 4 - Podnoszenie kompetencji służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – obszar kierowany do przedstawicieli poszczególnych służb działających w obszarze przemocy.

Powyższe obszary zostały w dalszej części Programu przypisane do konkretnych podmiotów. Opisano także wskaźniki monitorowania działań zmierzających do osiągnięcia celu głównego Programu.

V. Obszary, rodzaje działań oraz wskaźniki realizacji Programu

Obszar 1 - Profilaktyka i edukacja w zakresie przeciwdziałania przemocy

Cel: 1. Zwiększenie oddziaływań profilaktycznych i edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

L.p.	Rodzaje działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych (tj. promujących działania i metody wychowawcze służące przeciwdziałaniu przemocy, opisujące mechanizmy przemocy, obalające stereotypy dot. przemocy)	PCPR, PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2023-2028	- liczba i nazwy ogólnokrajowych i lokalnych kampanii społecznych	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek fundusze krajowe i UE

2.	Współpraca z kościołami lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmażeńskich	PCPR	2023-2028	- liczba zrealizowanych działań, - liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	budżet powiatu i budżety własne
3.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	PCPR, KPP, PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2023-2028	- liczba zrealizowanych działań, - liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek, fundusze krajowe i UE

Obszar 2 - Ochrona i wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie – obszar kierowany do osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Cel: Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

L.p.	Rodzaje działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	PCPR, KPP, PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2023-2028	- liczba i nazwy realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek, fundusze krajowe i UE
2.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy głównie: medycznej, psychologicznej,	PCPR, KPP, PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2023-2028	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych, - liczba	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek, fundusze krajowe i UE

	pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej			rozdysponowanych materiałów informacyjnych	
3.	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, głównie w zakresie rozwiązań prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc w rodzinie	PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2023-2028	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie - liczba zrealizowanych działań edukacyjnych kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie - liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach indywidualnych - liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie uczestniczących w działaniach grupowych 	
4.	Realizacja procedury "Niebieskie Karty"(NK) przez uprawnione podmioty	PCPR - PIK, OPS, Placówki oświatowe, KPP, Służba zdrowia	2023-2028	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wszczętych w danym roku procedur "NK", tj. liczba sporządzonych formularzy "NK-A" - liczba kontynuowanych w danym roku procedur "NK", 	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek

				<p>- liczba wypełnionych formularzy "NK-A" dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur "NK",</p> <p>- liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury "NK" ze względu na problem przemocy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. psychicznej, 2. fizycznej, 3. seksualnej 	
5.	Realizowanie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego dla osób doznających przemocy	PCPR, PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2022-2028	<p>- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, z podziałem na kobiety, mężczyzn i dzieci, w tym liczba osób korzystających z porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość z podziałem na kobiety, mężczyzn i dzieci,</p> <p>- liczba osób uczestniczących w grupach</p>	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek, fundusze krajowe i UE

				wsparcia, grupach samopomocowych	
6.	Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym na rzecz reintegracji rodzin	PPP, organizacje pozarządowe	2022-2028	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, - liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej (terapeutycznej), - liczba grup terapeutycznych, - liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne, - liczba grup wsparcia, - liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia 	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek, fundusze krajowe i UE
7.	Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w ośrodku interwencji kryzysowej	Powiat	2023-2028	<ul style="list-style-type: none"> - liczba miejsc w całodobowym ośrodku interwencji kryzysowej, - liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały 	budżet powiatu (zlecenie realizacji zadania publicznego)

				z pomocy w całodobowym ośrodku interwencji kryzysowej z podziałem na kobiety niepełnosprawne, starsze, mężczyźni niepełnosprawnych, starszych, dzieci: dziewczynki, chłopcy, dzieci niepełnosprawne	
8.	Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania, informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	PCPR, PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2023-2028	- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie (numer telefonu, czas dostępności telefonu całodobowy, inny), - liczba przeprowadzonych rozmów i interwencji	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek, fundusze krajowe i UE
9.	Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy	PCPR	2023-2028	- liczba dzieci z podziałem na płeć, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy, - liczba dzieci z podziałem na płeć umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca	budżet powiatu

				1997 r. - Kodeks karny, -liczba dzieci z podziałem na płeć umieszczonych w rodzinie zastępczej - liczba dzieci z podziałem na płeć umieszczonych w placówce opiekuńczo wychowawczej	
--	--	--	--	---	--

Obszar 3 - Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie – obszar kierowany do osób stosujących przemoc w rodzinie

Cel: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

L.p.	Rodzaje działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie	PCPR, Starostwo Powiatowe w Wieruszowie	2023-2028	aktualizacja na stronach internetowych informatora zawierającego bazy teleadresowe podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wraz ze wskazaniem zakresu oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie	budżet powiatu
2.	Przesyłanie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe podmiotów z terenu powiatu wieruszowskiego, które realizują działania adresowane do osób	PCPR	2023-2028	liczba przekazanych informatorów w formie elektronicznej	budżet powiatu

	stosujących przemoc w rodzinie zgodnie z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie				
3.	Opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz badanie skuteczności w/w programów przez okres do 3 lat po ukończeniu programu	PCPR	2023-2028	<ul style="list-style-type: none"> - liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie - liczba osób z podziałem na płeć, które przystąpiły do w/w programów - liczba osób z podziałem na płeć, które ukończyły w/w programy - liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu w/w programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie, - liczba osób osadzonych, poddanych oddziaływaniom korekcyjno-edukacyjnym, które w ciągu 3 lat zostały ponownie osadzone z uwagi na popełnienie czynu podobnego 	budżet powiatu, fundusze krajowe i UE

4.	Realizacja i monitorowanie programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do zmiany wzorców zachowań	PCPR	2025-2028	<ul style="list-style-type: none"> - liczba realizowanych programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - liczba osób z podziałem na płeć, które przystąpiły do w/w programów, - liczba osób z podziałem na płeć, które ukończyły w/w programy, - liczba osób z podziałem na płeć stosujących przemoc w rodzinie, które po ukończeniu w/w programu powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy w rodzinie 	budżet powiatu, fundusze krajowe i UE
5.	Realizacja programów wspierających dla osób stosujących przemoc w rodzinie zmierzających do utrwalania i wzmocnienia zmian zapoczątkowanych oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi lub psychologiczno-terapeutycznymi	PCPR	2028	<ul style="list-style-type: none"> - liczba realizowanych programów wspierających, - liczba osób z podziałem na płeć uczestniczących w w/w programach 	budżet powiatu, fundusze krajowe i UE

Obszar 4 - Podnoszenie kompetencji służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Cel: Zwiększenie kompetencji służb realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

L.p.	Rodzaje działań	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki	Źródło finansowania
1.	Uczestnictwo w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	PCPR, KPP, PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2022-2028	- liczba szkoleń i itp. (tematyka), - liczba uczestników szkoleń i itp.	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek, fundusze krajowe i UE
2.	Wdrożenie systemu wsparcia osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia	PCPR, KPP, PPP, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2022-2028	- liczba osób uczestniczących w różnych formach poradnictwa i wsparcia psychologicznego, - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych	budżet powiatu i budżety własne poszczególnych jednostek, fundusze krajowe i UE

VI Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie i ewaluacja „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2028” odbywać się będzie raz na rok w oparciu o sprawozdanie z realizacji w/w Programu. Polegać będzie na analizie jakościowej i ilościowej danych przekazanych do sporządzenia sprawozdania. W/w sprawozdanie zawierać będzie podsumowanie i wnioski z realizacji działań w danym roku sprawozdawczym. Powyższe informacje przedkładać będzie Kierownik PCPR – koordynator Programu - Zarządowi Powiatu a ten Radzie Powiatu. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w tworzeniu Programu na kolejne lata.